

ש"פ במדבר, מבה"ח סיון, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 אַמִּירַת תּוֹרָה, יֵשׁ לְהַקְדִּים תַּחֲלִילָה בִּיאוֹר הַחִילוּק הַהִבְדֵּל בֵּין
 2 תַּפְּלָה לְתוֹרָה, עַל-פִּי חֲסִידוֹת כְּפִי שְׁמִבְאָר בְּמֵאֲמָר⁹, שֶׁהַתַּפְּלָה
 3 הִיא מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, וְהַתּוֹרָה הִיא מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה כְּלוּמֵר,
 4 יֵשׁ שְׁתֵּי דְרִיכִים לַפְּעוּל הַתְּקַרְבוֹת שֶׁל הָאָדָם לְאִלּוּקוֹת, הָאֶחָת מְלֻמְטָה לְמַעְלָה,
 5 הַיֵּינוּ עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת מִצַּד הָאָדָם
 6 לְהַתְּעוּלוֹת לְאִלּוּקוֹת, וְזוֹהוּ עֲנִיין
 7 הַתַּפְּלָה, וְהַשְּׁנִייה הִיא מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה
 8 כְּאִשֶּׁר יֵשׁ הָאָרֶה וְהַתְּגִלוֹת אִלּוּקִית עַל
 9 הָאָדָם מְלֻמְעָלָה, וְזוֹהוּ עֲנִיין הַתּוֹרָה
 10 שְׁבֵאָה מְלֻמְעָלָה. שְׁפִירוּשׁ
 11 מְלֻמְטָה לְמַעְלָה אוֹפֵן הַהִתְקַרְבוֹת
 12 שֶׁל הָאָדָם לְאִלּוּקוֹת עַל יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת
 13 מִצַּד הָאָדָם הוּא, שְׁלִפֵי עָרֶף
 14 הַכְּנַת כְּלֵי הַמְּקַבֵּל בְּאַתְעָרוּתָא
 15 דְּלִתְתָא, בְּהַתָּאֵם לְמִידָה שְׁבָה הָאָדָם
 16 הַנִּמְצָא לְמִטָּה, הַמְּקַבֵּל אֶת הָאָרֶה
 17 וְהַשְּׁפֵעָה מְלֻמְעָלָה הַכֵּין וְהַכְּשִׁיר אֶת
 18 עֲצֻמוֹ, בְּהַתְּעוֹרְרוֹת מְלֻמְטָה, לְהִיּוֹת כְּלֵי
 19 רְאוּי לִכְן בְּן בְּמִידָה כּוּז נִמְשָׁךְ עַל
 20 הָאָדָם אוֹר אִלּוּקֵי מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה
 21 בְּאַתְעָרוּתָא דְּלַעֲלִילָא בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
 22 מְלֻמְעָלָה (שְׁנַגְרָמָה כְּתוּצָאָה
 23 מִ"מֵאַתְעָרוּתָא דְּלִתְתָא" מִצִּידוֹ), אֲבָל
 24 תּוֹרָה שְׁהִיא הַדְּרִיךְ כִּהַ הָאָדָם מֵתְקַרֵּב
 25 לְאִלּוּקוֹת עַל יְדֵי הָאָרֶה וְהַשְּׁפֵעָה
 26 מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה הִיא בְּחִינַת
 27 אַתְעָרוּתָא דְּלַעֲלִילָא מִצַּד
 28 עֲצָמָה, וְלֹא "אַתְעָרוּתָא דְּלַעֲלִילָא"
 29 שְׁבֵאָה בְּעַקְבוֹת "אַתְעָרוּתָא דְּלִתְתָא"
 30 וְכְתוּצָאָה מִמֶּנָּה וּכְמוֹ שְׁכָתוּב
 31 בְּלִקוּטֵי תּוֹרָה' לְרַבְּנֵי הַזֶּקֶן
 32 פְּרָשְׁתָּ וְאַתְחַנֵּן בְּדַבּוּר-
 33 הַמְּתַחִיל בְּמֵאֲמָר חֲסִידוֹת הַפּוֹתַח
 34 בְּפִסּוּק וְאַתְחַנֵּן¹⁰, שֶׁהַתּוֹרָה
 35 הִיא בְּחִינַת אַתְעָרוּתָא
 36 דְּלַעֲלִילָא מִצַּד עֲצָמָה, וְלִכֵּן הִיא
 37 הַדְּרִיךְ לְהַתְּקַרְבוֹת לְאִלּוּקוֹת בְּדֶרֶךְ
 38 מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה.
 39 וּבְפִרְטִיּוֹת יוֹתֵר, הִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא דְּבַר הַיְוִי' שֶׁלְּמַעְלָה שְׁנַמְשָׁךְ
 40 וְיִירַד לְמִטָּה, וְאִין זֶה תְּלוּי בְּעִבּוּדַת הָאָדָם מְלֻמְטָה לְמַעְלָה
 41 אֲלֵא הַיְוִידָה שֶׁל דְּבַר ה' בְּתוֹרָה הִיא פְּעוּלָה שְׁבֵאָה מְלֻמְעָלָה וְלֹא נִגְרַמַת עַל

ביאור בדרך אפשר

42 יְדֵי הָאָדָם. וּבְפִרְטֵי עַל-פִּי הַמְּבֹאֵר בְּלִקוּטֵי תּוֹרָה¹¹ בְּפִירוּשׁ
 43 לְשׁוֹן הַכְּתוּב בְּמִדְבָר סִינַי¹², שְׁבִחִינַת מְדַבֵּר הוּא מֵה שְׁכָתוּב¹³
 44 וּמִדְבָרָךְ נֶאֱמָר, מְלִשׁוֹן דִּיבּוּר, וְהוּא עֲנִיין דְּבּוּר הַתּוֹרָה
 45 שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת בְּתַכְלִית הַבִּיטוּל¹⁴, כְּמִבּוּאֵר בְּמֵאֲמָרֵי חֲסִידוֹת
 46 הַעוֹסְקִים בְּמִתֵּן תּוֹרָה שְׁלִמּוּד הַתּוֹרָה
 47 צִרִיךְ לְהִיּוֹת מֵתוּךְ בִּיטוּל לְאִלּוּקוֹת
 48 "כְּעוֹנָה אַחֵר הַקּוּרָא" שְׁאִינוּ אוֹמֵר
 49 דְּבָרִים מְשֻׁלּוֹ אֲלֵא עוֹנָה עַל דְּבָרֵי
 50 הַקּוּרָא שְׁאִלּוּי הוּא בְּטֹל, וּכְמִבּוּאֵר
 51 בְּמָקוֹם אַחֵר¹⁵ בְּפִירוּשׁ מְדַבֵּר
 52 (מְלִשׁוֹן דְּבּוּר) בְּתוֹסְפַת מ',
 53 הַיֵּינוּ בְּנוֹסֵף לְאוֹתִיּוֹת הַזּוֹהוֹת לְמִילָה
 54 "דְּבַר" יֵשׁ בְּמִילָה "בְּמִדְבָר" גַּם אֶת
 55 הָאוֹת מ' שֶׁהוּא הָאוֹת מ"ם הִיא
 56 מְאוֹתִיּוֹת 'הָאֲמַנְתִּיּוֹ' שֶׁהֵן
 57 לְהַקְטִין הַעֲנִיין, כְּפִי שְׁמִבּוּאֵר
 58 בְּתוֹרָה אוֹר' פְּרָשְׁתָּ יִתְרוֹ: "'הַת' הוּא
 59 מְאוֹתִיּוֹת הָאֲמַנְתִּיּוֹ' שֶׁהֵן לְהַקְטִין
 60 הַעֲנִיין, כְּלוּמֵר שְׁאִין בּוֹז בְּחִינַת דְּבּוּר
 61 בְּפִנֵּי עֲצֻמוֹ רַק בְּחִינָה שְׁכַבְר נְדַבֵּר
 62 דֵּהֵינּוּ שֶׁהַדְּבּוּר הוּא בְּחִינַת בְּטוּל דְּבּוּר
 63 ה' הַמְּדַבֵּר בּוֹ. וְלַעֲנִיין אוֹתִיּוֹת
 64 "הָאֲמַנְתִּיּוֹ" כְּתוּב בְּעֵלֵי הַדְּרָדוֹק
 65 שֶׁלְּפַעְמִים הֵן בָּאוֹת בְּתַחֲלִיל הַתִּיבָה
 66 וְלְרׁוּב בְּסוּפָה. לְמַשֵּׁל, תּוֹסַפַת נוֹיין
 67 בְּסִיּוּם הַמִּילָה בָּאָה לְהַקְטִין, כְּמוֹ יִלְד-
 68 יִלְדוֹן וְכוּי"ב. כְּלוּמֵר, שְׁאִין בּוֹז
 69 דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר בְּחִינַת
 70 דְּבּוּר חֲדָשָׁה וְחֲשׁוּבָה בְּפִנֵּי-
 71 עֲצָמָה רַק בְּחִינָה שְׁכַבְר נְדַבֵּר
 72 קוּדֵם לִכֵּן, וְהֵינּוּ¹⁶ שֶׁהַדִּיבּוּר שֶׁל
 73 הָאָדָם הַלּוּמֵד תּוֹרָה הוּא בְּחִינַת
 74 בִּיטוּל דְּבּוּר ה' הַמְּדַבֵּר בּוֹ,
 75 וְכְמוֹ שְׁכָתוּב¹⁷ תַּעֲן לְשׁוֹנֵי
 76 אֲמַרְתָּךְ, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
 77 אֲמַרְתָּךְ, אֲמַרְתּוּ וְדִיבּוּרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 78 בִּרְיֹן הוּא אֲלֵא שְׁלִשׁוֹנֵי שֶׁל הָאָדָם
 79 הַלּוּמֵד תַּעֲן כְּעוֹנָה אַחֵר הָאוּמֵר מֵה שֶׁהוּא אוֹמֵר, וְעַל-דִּרְךָ
 80 שְׁכִינָה מְדַבֵּרַת מֵתוֹךְ גְּרוֹנוֹ שֶׁל מִשָּׁה¹⁸ כִּיּוּן שְׁהִיא בְּתַכְלִית
 81 הַבִּיטוּל לְאִלּוּקוֹת, דִּיבּוּרוֹ שֶׁל מִשָּׁה לֹא נַחֲשָׁב כְּדִיבּוּר שֶׁל עֲצֻמוֹ, אֲלֵא הַשְּׁכִינָה
 82 הִיא הַמְּדַבֵּרַת מֵתוּכָה.

9) סה"מ תרכ"ז ע' רצב. 10) ב, סע"ג ואילך. 11) פרשתנו (במדבר) ב, ב. וראה גם שם ה, א. 12) ריש פרשתנו. 13) שה"ש ד, ג. 14) ראה לקו"ת שם ד, א ואילך. וראה גם סד"ה בחודש השלישי תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' צד). 15) תו"א יתרו סז, ד. 16) תו"א שם, ב. וראה גם לקו"ת דרושי סוכות פא, ג-ד. 17) תהלים קיט, קעב. 18) ראה זח"ג רלב, א (ברע"מ). ז, א. רסה, סע"א. שמו"ר פ"ג, טו. ויק"ר פ"ב, ג. מכילתא יתרו יח, יט. וראה תו"א שם סח, ג. לקו"ת פרשתנו שם ז, ג.